

КОНЦЕПЦІЯ ЦИКЛІЧНОСТІ ЦИВІЛІЗАЦІЙ У ФІЛОСОФІЇ ІСТОРІЇ АРНОЛЬДА ТОЙНБІ

Клочков І. В.

кандидат філософських наук,
доцент Національного університету харчових технологій

Ізволенський В.

студент факультету енергетики і енергоменеджменту

На порозі ХХІ століття перед людством усе гостріше постають питання — куди ми йдемо, де ми зараз і які взагалі перспективи розвитку земної цивілізації? Фантастичні темпи впровадження, використання новітніх технологій і перспективи, що відкриваються завдяки їм, породжують, так би мовити, прогрес вестернізації економічних й політичних аспектів життя багатьох країн світу, дозволяючи робити їм припущення про стрімке наближення людства до ідеалів західної демократії. Звучать навіть такі слова про кінець історії людства. От, наприклад, як відреагував американський історик Френсіс Фукуяма на реформи в колишньому Радянському Союзі: «Можливо, що те, що ми спостерігаємо, це не просто кінець холодної війни або своєрідного періоду післявоєнної історії, але кінець історії як такої — це означає кінцевий пункт ідеологічної еволюції людини і перетворення західної ліберальної демократії в універсальну, у кінцеву форму державного керування людства". Використовуючи економічні показники, політики і економісти тиражують країни по ступеням їх прогресивності, повністю відмітаючи такі невід'ємні характеристики людського буття як моральність, самобутність культура. І або обумовлюючи їх економічним і політичним розвитком. По суті усе, що не вписується в прокрустове ліжко! менталітету середнього європейського (або американського) споживача, порозумівається дикунством народів!»! третього світу, до яких, на жаль, не дійшло ще світло західної культури. Але як можна всю неповторність і розмаїття різних

культур зводити до двох-трьох числових показників типу валового національного продукту на 1 душу населення? І взагалі, чи правомірно порівняння різних культур між собою, вибудовування їх у яку б то кіч було ієрархічну структуру по ступеню наближення до єдиного для всіх ідеалу? Чи не занадто ми захоплюємося, І приймаючи явища, властиві окремим культурам за характеристиками всіх культур одного зразку?

А. Тойнбі працюючи над розробкою своєї концепції викладеної в праці «Осягнення історії» проаналізував І феномен цивілізації, як одиницю виміру історичного буття, що являє собою суспільства з більш широкою І довжиною як у просторі, так і часі, чим національні держави, міста-держави або будь-які інші політичні союзи. І Кожна цивілізація проходить на своєму життєвому шляху наступні стадії. Стадія зародження — генезис. І Цивілізація може виникнути або в результаті мутації примітивного суспільства чи на руїнах материнської І цивілізації. За стадією генезису впливає стадія росту. Під час росту цивілізацію постійно підстерігає, небезпека І переходу в стадію надламу, що як правило змінюється стадією розпаду. Розпавшись, цивілізація або зникає з І особи Землі (давньоєгипетська цивілізація, цивілізація інків і майя), або дає життя новим цивілізаціям (еллінська І цивілізація, що породила через всесвітню церкву західне і православне християнство).